

Szanowny Panie Marszałku,

środowiska twórcze od początku pandemii zabiegają o zmianę krzywdzącego artykułu 151 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Art. 151 od dnia 8 marca 2020 r. wstrzymał pobór wynagrodzeń „dla organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi” od użytkowników, którzy świadczyli usługi w miejscu umożliwiającym zapoznanie się przez klientów z utworami lub przedmiotami praw pokrewnych i uiszczali kwotowe wynagrodzenia (w praktyce dotyczyło to przede wszystkim publicznych odtworzeń utworów) – w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Rozwiązanie to, wstrzymujące pobór wynagrodzeń niezależnie od faktycznego zawieszenia korzystania z muzyki czy utworów audiowizualnych przez użytkowników, zupełnie pomijało interesy i sytuację finansową twórców, artystów i producentów – wadliwe sformułowane prawo spowodowało 80-procentowe spadki tantiem w okresie, kiedy polska gospodarka funkcjonowała bez przeszkód. Przeciw tej sytuacji protestowali [m.in.](https://m.in) Pani Poseł Iwona Kozłowska i Pan Poseł Krzysztof Piątkowski.

W ubiegłym tygodniu Sejm przyjął zmiany w treści art. 151, co jest niewątpliwie krokiem w dobrą stronę. Jednakże, po wnikliwej analizie zaproponowanych zmian, widzimy, że artykuł ten należałoby doprecyzować w toku prac Senatu, tak aby po pierwsze uniknąć niejasnego sformułowania „wstrzymanie opłat” (wiemy, że budzi ono wątpliwości w interpretacji przepisów), a po drugie – wskazać jasno i zgodnie z intencją ustawodawcy, że negocjowanie obniżek wynagrodzeń autorskich dotyczy odtworzeń publicznych rozliczanych ryczałtowo. W przeciwnym razie obawiamy się, że ten przepis będzie po raz kolejny przestrzenią do nadużyć wobec twórców i artystów. Poniżej przedstawiamy tę kwestię szczegółowo, wraz z konkretną propozycją zmian.

Znowelizowany art. 151L otrzymać ma nowe brzmienie w ust. 1, zgodnie z którym wstrzymano pobór wynagrodzeń od przedsiębiorców wobec których ustalono zakaz prowadzenia działalności. Obecnie art. 151L stanowi, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, od przedsiębiorców oraz organizacji

pozarządowych i in. podmiotów w zakresie, w jakim prowadzą działalność pożytku publicznego wstrzymuje się pobieranie wynagrodzeń dla organizacji zbiorowego zarządzania pod określonymi w ustawie warunkami.

Jednocześnie zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „wstrzymanie poboru” należy interpretować jako zawieszenie obowiązku zapłaty w ustalonym okresie, a nie zniesienie obowiązku zapłaty za ten okres czy umorzeniem zobowiązań na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania. „Wstrzymanie” zatem oddala jedynie moment ich poboru (tak [m.in.](#) odpowiedź Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Piotra Glińskiego na interpelację poseł Iwony Marii Kozłowskiej nr 8808 w sprawie wynagrodzeń twórców w okresie pandemii COVID-19).

Proponowana zmiana treści ust. 1 poprzez zapis, że przedsiębiorcy, nie mają obowiązku zapłaty, skutkuje zwolnieniem przedsiębiorców z obowiązku zapłaty w sytuacji gdy objęci są zakazem prowadzenia działalności, a jednocześnie nie niweczy możliwości dochodzenia przez organizacje zbiorowego zarządzania należnych wynagrodzeń od podmiotów, które w okresie dotychczasowego wstrzymania poboru opłat i korzystały z utworów bez obowiązku zapłaty wynagrodzeń autorskich.

Wprowadzony dodatkowo ust. 4 jest udzieleniem dodatkowego zwolnienia przedsiębiorcom. Jednak wymaga doprecyzowania aby miało zastosowanie do podmiotów wobec których wstrzymano pobór.

Przygotowana redakcja może sugerować, że przedsiębiorcy, bez względu na rodzaj prowadzonej działalności, gdy wynagrodzenia za korzystanie z utworów ustalane są w zależności od wysokości przychodu (stawki procentowe), będą mogły występować do organizacji zbiorowego zarządzania z żądaniem obniżenia ich wynagrodzeń. Tym samym konieczna jest zmiana redakcji poprzez ograniczenie uprawnienia wynikającego z proponowanej treści art. 151 ust. 4 dla wynagrodzeń, które nie są zależne od faktycznego przychodu lub dochodu podmiotu.

Biorąc pod uwagę wszystko powyższe brak wprowadzenia zaproponowanych zmian może skutkować obniżeniem należnych wynagrodzeń autorskich za rok 2020 o co najmniej 65% (strata już poniesiona przez Twórców), a jednocześnie uszczuplić wpływy do budżetu

Państwa należne z tytułu podatku Vat o kwotę co najmniej 20.000.000,00 złotych.

Poniżej propozycja zmian

1. Od przedsiębiorców Przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców przez okres, w którym obowiązuje zakaz prowadzenia działalności na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1–6 i 8–12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nie mają obowiązku zapłaty wstrzymuje się pobieranie.....:

4. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii przedsiębiorca, którego nie dotyczy zakaz, o którym mowa w ust. 1, oraz organizacja pozarządowa i podmiot, o których mowa w ust. 3, mogą żądać obniżenia wynagrodzenia, które nie jest określone jako wprost zależne od faktycznego przychodu lub dochodu tego podmiotu za świadczenie przez niego usług w danym okresie, dla organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi proporcjonalnie do obniżenia jego przychodu w stosunku do przychodu uzyskanego w tym samym okresie rozliczeniowym w roku przed ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.”

Będziemy wdzięczni za uwzględnienie naszego stanowiska.

W imieniu Zarządu Stowarzyszenia Autorów ZAiKS

Janusz Fogler

Przewodniczący